

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XVII.

НЕДЕЉА 18. ЈУЛА 1899.

Број 26.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕТПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

ЦЕНА:

За Србију на годину 6 динара
на пола године 3
За стране земље на годину 9

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

Н А Р Е Д Б А

Управа вароши Београда издала је следећу

Наредбу:

„1. Сви становници београдски без разлике положаја и занимања који примају у своје станове на преноћиште лица са стране, било то да су обични путници, било гости или рођаци, дужни су од данас да о њима подносе надлежном кварту пријаве.

Пријава се има поднети одмах а најдаље у року за 24 сата, од кад је ко код кога дошао.

2. Сви становници оних кућа и других зграда, које се издају за становање, дужни су до 15. овог месеца неизоставно и безусловно поднети својим надлежним квартовима пријавне листе свију својих закупаца односно кираџија, без обзира на то што су и ако су те пријаве раније подносили. А у будуће свако кретање и сваку промену у томе погледу имају достављати квартовима надлежним одмах, а најдаље у року за 24 часа.

3. Позива се грађанство да се по овој наредби најтачније управља, иначе

ће сваки онај, који у томе буде неисправан искусити најстрожије последице закона.

Наредба ова односи се на цео атар општине града Београда и Топчидера.“

Ова наредба саопштава се грађанству ради знања и управљања.

Од Суда општине београдске 12. Јула 1899 год. АБ. 5072 у Београду.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Господин професор Др. Е. Хајнрих Киш, изванредни професор свеучилишта у Прагу и лекар у Маријенбаду поводом срећног спасења живота Његовог Величанства Краља Милана, Команданта Активне Војске изволео је послати општини београдској преко господина Председника Министарског Савета господина Др. Владана Ђорђевића, две стотине динара у злату, да се подели сиротињи београдској.

Суд општине београдске у име своје сиротиње изјављује племенитом дародавцу своју топлу захвалност на овоме дару.

Од суда општине београдске 15. јула 1899. год. у Београду, ББр. 3206.

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК

1. јула 1899. год.

Председавао председник г. Н. Д. Стевановић; присуствовали чланови суда: г. г. Стев. Ивковић и Коста Симић; од одборника бити: г. г. К. Н. Лазаревић, Пет. И. Јовановић, Ив. Ивковић, Ђока Тошић, А. Н. Крестановић, Н. Спасић, М. Ј. Божић, М. Штрбић, Дамјан Стојковић, Васа Николић, Михаило С. Протић, Бурић, Коста М. Бурић, Мата Петровић, Ђ. Пантелић, Д. Тадић, Трифун Ђорђевић, Јанаћ Јанковић, Б. Н. Михаиловић

I

Прочитани су записници одборских одлука седница држаних 23. и 25. Јула ове год. и у одлуци КББр. 398 учињена је допуна,

да одбор општински са члановима суда и председником корпоративно поздравиле Њихова Величанства Краља Господара и Краља Милана.

II

По прочитању акта Управе вар. Београда и њених одељака АБр. 4727, 4726, 4728, 4803, 4725, 4729, 4756, 4868 којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио,

да су доброг владања и доброг имовног стања Милан М. Банковић трг. и Др. Божа Банковић лекар; да су доброг вла-

него као са поданицима и т. д.¹⁾ Другом својом повељом од 25. Априла 1464. г. краљ Фердинанд у главном потврди споменута права Дубровчана и још нареди да се од Дубровчана узима само један пут царина и да Дубровчани буду ослобођени од сваког новог намета.²⁾ Сва ова права Дубровчанима потврди краљ Фердинанд још три пута, 5. Јан. и 24. фебр. 1467. г. и 21. Јун. 1469. г.³⁾

38. По дубровачком летописцу Рањенићу Дубровчани су похађали и *Абруџо*, *Сардинију*, *Корсику*,⁴⁾ што је врло вероватно.

39. Природом свога географског положаја градови на источној обали Јадранског мора, међу којима је најсветлије место заузимао *Дубровник*, одређени су били да посредују у трговинским односима између Италије и Запада и Балканског Полуострва. Са свима тима градовима, особито далматинским, *Дубровник* је имао односе, што је већ нешто и споменуто, *Дубровник* је имао односе са *Трстом*, *Ровином*, *Реком*, *Сењом*, *Задром*, *Скрадином*, *Шибеником*, *Силешом*, *Трогифом*, *Макарском*, *Омишем*,

ТРГОВИНСКИ ЦЕНТРИ И ДРУМОВИ

по
СРПСКОЈ ЗЕМЉИ

НАПИСАО
КОСТА Н. КОСТИЋ

(НАСТАВАК)

По арапском географу *Јакушу* († 1229. г.) у Палерму је био кварт дубровачки, који се звао (*Хареш-ус-Саклаб* (*Српска улица*)); то је био најважнији део Палерма и у њему је био већи део трга.¹⁾ — По ваљаном дубровачком летописцу Лукарићу Дубровчани су уживали велику љубав и привилегије сицилиског краља Виљема Норманског.²⁾ И од доцнијих сицилиских краљева Дубровчани су уживали простране повластице. Сицилиски и арагонски краљ Алфонсо подари Дубровчанима 6. Јулија 1428. г. слободу бродарења и трговања по његовој земљи.³⁾ И те повластице Дубровчанима исти краљ Алфонсо прокламова у свима облас-

тима своје државе 18. Јануара 1430. г.¹⁾ Јованка П. сицилиска краљица 10. Авг. 1429. г. допусти Дубровчанима да могу подићи консулате по њеној земљи и при том одреди права и јурисдикцију дубровачких консула.²⁾ Раније привилегије подарене Дубровчанима, краљ је Алфонсо неколико пута доцније потврђивао. па им је још подарио да могу долазити и уживати права његовим привилегијама загарантована и у самом Палерму и Сиракузи.³⁾ — Син краља Алфонса краљ Фердинанд потврди и прошири права Дубровчана у Сицилиској Краљевини. Тако он 8. Маја 1459. г. у Венецији подари Дубровчанима ове повластице: а) Да могу слободно долазити у Сицилију; б) Да од дажбина у Сицилиској Краљевини плаћају само обаларину; в) да дубровачки консули у Сицилиској Краљевини имају ону власт, ауторитет и јурисдикцију (*potestate, auctoritate et iurisdictione*), коју имају и остали страни консули; г) Да Дубровчани, који имају добра у Сицилиској Краљевини плаћају на тим добрима као и остали поданици, али да се с њима поступа не као са странцима,

¹⁾ Макуш. Исслџд. с. 284.

²⁾ Copioso Ristretto с. 13. Etaleuni riechi mercanti, ostri cittadini si transferiron in quell' Jsole (Sicilia) mercantare con l'arte della seta et di Zuchero.

³⁾ Mon. Spect. v. XXI. с. 29.

¹⁾ Ib. с. 38.

²⁾ Ib. с. 36—37.

³⁾ Mon. Spect. v. XXI. с. 29., 36.,—38., 78., 93., 145., 221., Макуш. Спомен. с. 278.,—288.

¹⁾ Mon. Spe. t. v. XXII. с. 141.—142.

²⁾ Ib. с. 303—304.

³⁾ Ib. с. 385—387., 452.

⁴⁾ Mon. Spect. v. XIV. с. 26.

дања и сиротног имовног стања Душан Хелец, званичник, Драгослав Бошковић, бив. писар судски; да су доброг владања и средњег имовног стања Стеван Миљковић дрварски трговац, и Риста Петровић бакалин; да су му непознати Ђорђе Кеџановић момак дрварски, Драгиша Николић бив. књиговођа, Јохан Грузлер, млинар, његова кћи Мила, Светозар Аврамовић бив. чувар осуђеника, и Милан Свет. Минић бив. дијурниста.

III

Председник износи одбору на мишљење молбе, којима се траже уверења о породичном односу.

По прочитању тих молби СтБр. 1615 и 1400, одбор је изјавио мишљење,

да се Стевану К. Милосављевићу музиканту може дати тражено уверење о његовом породичном односу; да се Јовану Ребрићу надничару не може дати тражено уверење, пошто не подноси никаквих доказа за своје наводе у молби.

IV

Председник извештава одбор, да је суд општински решењем својим од 30. Јуна о. г. АБр. 4802 одредио цену хлеба за прву половину Јула о. г. од 26 пара дин. по килограму, а да се хлеб продаје по 25 пара у тежини од 962 грама, пошто је жито за прошлих 15 дана било по 17 дин. 100 кгр.

Одбор је примио к знању,

ово решење суда општинског.

V

Председник износи одбору на решење питање о регулацији имања „Грантовца.“

По поновном прочитању акта господина Министра Грађевина АБр. 4476, одбор је одлучио, —

да се решавање о овоме предмету одложи, а да се председник општине обавести код господина министра о начину регулисања овог имања и о употреба његовој, па да поднесе одбору писмени извештај. —

VI

Продужен је претрес предлога трамвајског друштва о грађењу нових пруга и о замењивању садашњих коњских трамваја са електричним.

Приликом дебате о овоме појавило се је питање да ли да се електрични трамваји граде са подземним или надземним спровођењем струје и како је ово питање стручно, одбор је одлучио,

да се умоле г.г. Миша Марковић инспектор држ. железница, Ђорђе М. Станојевић и Др. Стеван Марковић проф. Вел. Школе и Панта Михајловић електро-техничар за мишљење, да ли би било боље да се нове пруге саграде са подземним спроводником а садање да се замене такође са подземним спровођењем струје приликом каналисања Београда и да ли би подземни спроводници били по публику и саобраћај сигурнији и бољи и је ли у томе случају искључена могућност за људске жртве, — па да се за решење овог питања сазове седница за 3. о. м.

VII

По прочитању приговора Управе општинске трошарине АБр. 4615 на решење одбора од 4. Маја о. г. АБр. 3166 односно наплате таксе трошаринске на кола кланичног друштва, одбор је решио,

да се кола (фијакер) кланичног друштва кад у варош улазе на вишњичкој станици, ослободе плаћања таксе трошаринске за ову годину.

VIII

По прочитању акта господина Министра просвете АБр. 4883, којим позива општину, да новчано потпомогне установу Ђачке Трпезе, одбор је решио,

да се Ђачкој Трпези за ову годину даде помоћ од пет стотина динара. Овлашћује се суд општински, да одреди партију, из које да се ова помоћ исплати.

IX

По прочитању молбе Милоша Брожа наставника гимназије, Божидара Петровића матуранта и осталих потписника АБр. 4882, којом моле за помоћ ради путовања по Србији, одбор је решио,

да се молиоцима изда за ову намеру као помоћ једна стотина динара. Овлашћује се суд општински, да одреди партију, из које ће се ова помоћ исплатити.

X

По прочитању акта фабрике дувана АБр. 4554, којим се тражи место на Сави за смештај купатила за фабричне раденике и по прочитању извештаја судске комисије о овоме тражењу АБр. 4650, одбор је решио,

одобрава се, да се купатило фабрике дувана смести на реци Сави на месту, које се овим извештајем предлаже и да се за употребу истог не наплаћује никаква такса. —

XI

Председник извештава одбор, да је потребно да се набави извештај број водомера, који би коштали око 10.000 дин. Па како у буџету нема предвиђене суме за набавку истих, предлаже, да се ова набавка изврши из новаца, добивених од наплате дуга из ранијих година за утрошену воду, пошто је до сада овог дуга наплаћено за 11.000 дин. више, него што је буџетом предвиђено за целу ову годину.

По прочитању тога предлога АБр. 4643, одбор је решио,

одобрава се набавка ових водомера и да се њихова вредност у десет хиљада динара исплати из вишка прихода од наплате дугова из ранијих година за утрошену воду. Да се за ово изиште надлежно одобрење.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

3. јула 1899 год.

Председавао председник г. Н. Д. Стевановић; од одборника били: г. г. Васа Николић, М. Јовановић, К. П. Михаиловић, Ђока Тошић; А. Н. Кривошеја, Михаило С. Протић, Годуб С. Јанић, Ђурић, Мита Петровић, П. Спасић, М. Ј. Божић, Дамјан Стојковић, Др. Стеван Марковић, Трифу Ђорђевић, Петар И. Јовановић, Јанаћ М. Јанковић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 1. јула ове год. и примљен је без измена.

Новим, Кошором, Будвом, Драчем, Авлоном. Дубровчани су одлазили и на јадранска (од којих су Дубровчани нека држали) и јонска острва. Дубровчани 8. Нов. 1188. г. обнављају мир са градом Ровином на Истри,¹⁾ а г. 1235. 17. Маја уговарају мир са градом Омием, корсарским леглом.²⁾

Велико веће 18. Јан. 1326. г. доноси одлуку, да трговци, који би извели какву трговину у Трогир, Силети, Шибеник, плате на име царине 2⁰/₁₀₀.³⁾ И т. д. — — —

40. Природом свога положаја Дубровник је имао особити значај и најзнатније и најтешње везе са Српском Земљом. „Оно, што су некада били Сирији она два чувена Феничанска града Тир и Сидом; што је Александрија била Мисиру и Леванту; Марсељ Ј. Француској а Барселона Шпанији и Новгород Русији“⁴⁾: то је српски Дубровник био својој домовини, Српској Земљи. Он је био пространи трговински форум, са кога се српске сировине односиле у Италију и даље на Запад а италијански фабриката и сочни левантски плодови разносили по лепој нашој домовини.

Дубровник је био највећи и увозни и извозни трговински емпоријуми Српске Земље.

У средњем веку, за време српског господства, а и доцније за време Турака, Дубровчани су били захватили готово целу и извозну и увозну трговину по Српској Земљи. Дубровник беше „главним господарем целе српске трговине.“¹⁾ Излагати историју средњековне српске трговине значи говорити о историји дубровачке трговине.

Дубровник је, дакле, посредовао у трговини између Српске Земље и Италије. Имајући неизмерне користи од тог трговинског посредништва између Српске Земље и Италије, Дубровник је, разуме се, из свог битног интереса много настајао, да целу српску трговину дохвати у своје руке и да странце потисне из Српске Земље.²⁾ Та велика тежња Дубровчана да се лепо видети већ у споменутом трго-

¹⁾ Ф. Флорински, Ю. Славяне и Византија в. II, с. 149. Главни хозяйств. всей сербской торговли.

²⁾ Макуш. Памят с. 54. Захвативъ въ свои руки съ XII вѣка, по архивнымъ памятникамъ, почти всю торговлю въ болгарскихъ и сербскихъ областяхъ и пользуясь въ нихъ огромными льготами въ силу давнишнихъ договоровъ, Дубровчане естественно старались загордиться въ эти области путь иностранцамъ, а въ числѣ ихъ и друзьямъ своимъ Анконитанцамъ и съ этою цѣлью выговаривали условия для этихъ послѣднихъ не выгодныя. — Флорин. Ю. Славян. в. II, с. 22—25.

винским уговорима између Дубровника и италијанских трговачких градова.

41. Из Српске су Земље Дубровчани, извозили: стоку, усољено месо, маст, масло сир, суву рибу, суво месо, жито, брашно варива, коже од различитих животиња, вуну, лан, конопљу, свилу, вино, мед, восак, катран, дрвену и камену грађу, непречишћене метале (злато, сребро, олово, бакар, гвожђе), за време турака кордован.¹⁾

42. Дубровчани су, као што се то лепо види из једног дубровачког писма²⁾ из Српске Земље извозили најпре стоку, восак, сир, и др. А доцније, када се у другој четврти XIII. в. доласком Саса разви у

¹⁾ Макуш. Изслѣд. с. 18—20, 358—359 (Диверсие). — Hstrassen с. 58—59. — Мајков, с. 256—257. — Мижат. Ист. с. 132—134 Глаен. к. XXIII, с. 221—227.; к. XXVII, с. 192—248. — Rad к. VII, с. 184—185.; к. XV, с. 47—48.; к. CXIV, с. 181—183.; к. CXXIX, с. 117. — Mon. Spect. v. XXVIII, с. 4—6., 12, 58., 63., 79., 82., — Суво месо (пастрма) у сном. carnes castratinae, castrati, castratae muttonine, bestiarum. — Турци Дубровачким трговцима отеше 1398 г. пет хиљада овнова а 1399 г. 4.067 овнова и 15 коња натоворени воском и другим трговинама. Пуцић, спом. I. с. 17., 22. — Сир није се могао из Дубровника извести без допушта кнеза а масло без допушта М. Већа Mon. Spect. v. X. с. 2., 4.; v. XXVIII, с. 30, 35, 79., 82.

²⁾ Пуцић Спом. к. I. с. 138. Деспоту Стевану. „Н што нише господьство ти за наши трьгокце иеръ за прьке господѣ иьсуу нни трьгъ из Срь-клай изьносили разьмъ коскъ и сирине а сьда носѣ срькро и злато и т. д.

¹⁾ Mon. Spect. v. I. с. 14.

²⁾ Ib. с. 51.—52.

³⁾ Mon. Spect. v. XXIX, с. 190.

⁴⁾ Ч. Мизатовић, Историја трговине с. 142. — Rad к XII, с. 222.

II

По прочитању акта Управе вар. Београда и њених одељака АБр. 4855, 4907, 4643, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио,

да је Благоје Ристић адвокат доброг владања и доброг имовног стања; да је Михаило Цветковић бив. трг. доброг владања и сиротног имовног стања; да су му непознати: Живко Петровић носач, Душан Магазиновић каф., Васа Михаиловић паракувар, Петар Пема портир, Дујза Аубелова раденица у штампарији, Ранко Савић раденик фабр. дувана, Максим П. Атанацковић практ. полиције, Лука Ђурић бакалин, Јован Белитарковић дечак — скитница, Михаило Ђорђевић келнер.

III

По прочитању молбе Катарине Шнајдер овд. удове, СтБр. 1682, одбор је изјавио мишљење,

да се молитељици може дати тражено уверење о њеном породичном односу.

IV

Приступљено је решавању о предлогу трамвајског друштва за грађење нових пруга, за замену садашњих коњских трамваја са електричним и о измени тарифе за возњу.

По прочитању тога предлога АБр. 4449, по са слушању постигнутог споразума између општине друштва односно измене тарифе за возњу и по са слушању од одбора умољених стручњака г.г. Ђ. Станојевића и Др. Стев. Марковића проф. Вел. Школе, Мише Марковића инспектора државних железница и Панте Михајловића електротехничара, чиновника железничке дирекције, који су сви једногласно дали мишљење, да је боље заводити електричне трамваје са надземним спроводником струје него са подземним, приступљено је поименичном гласању о овоме предлогу.

За предлог гласали су: г.г. Бока Тошић, А. Н. Креманић, Михаил С. Протић, Голуб С. Јанић, Др. Јован Ђурић, Мита Петровић, Милутин Ј. Божић, Петар И. Јовановић и Јанаћ М. Јанковић.

Против предлога гласали су: г.г. Васа Николић, Михаило Јовановић, Коста П. Михајловић, Н. Спасић, Дамјан Стојковић, Др. Стеван Марковић и Трифун Ђорђевић.

Према овоме одбор је са 9 гласова против 7 решио,

Српској Земљи рударство, Дубровчани су почели извозити из Српских гласовитих рудника различите непречишћене метале. Дубровчани су од метала, које су пречишћавали или сами или у Млечима,¹⁾ имали велике користи, па су том трговином много конкурисали и штетили Млечане, чега ради Млечи, камо су поглавито извозили Дубровчани сирове српске метале,²⁾ издаваху честе намете на „дубровачке“ метале и једном, 22. Априла 1363. г., чак, забранише им се купује „дубровачки бакар.“³⁾

Колико су Дубровчани ценили сирове српске метале види се из тога, што су они узимали под закуп најглавније српске руднике и приход од српских рудника био је Дубровчанима један од најјачих финансијских извора. По Апендинију, деспот Ђурађ Бранковић дао је био Дубровчанима право експлоатације својих рудника у Новом Брду, Јањеви и Кратову за 200.000 дуката годишње и од прихода од тих српских рудника Дубровник је нагомилао толико богатство, да је на крају XV. в.

Безимено друштво трамваја града Београда као прџемник права г. Цикоса како за грађење и експлоатацију трамваја тако и за електрично осветљење, обвезује се:

1. Да још овога лета отпочне грађење нове пруге Коларац—Кастриотова и Светогорска улица до тркалишне пијаце са електричним трамвајским колима.

2. Да једновремено са довршењем ове пруге замени све постојеће коњске трамваје са електричним трамвајским колима.

3. Да на линији Славија—Калимегдан подигне пруге за дупли коловоз.

4. Да у року од две године сагради нову пругу Теразије—Зелени венац—Господека улипа—Поп Лукина улица поред Антулине куће на малу пијацу и од ове до Савског купатила.

5. Да стубове електричног осветљења у Кнез Михајловој улици уклони и замени их најновијим артистичким канделабрима.

6. Да досадању тарифу замени следећом:

а) На ирзуи Теразије—Топчидер.

1. Од Теразија (или Академије) до Топчидера двадесет и пет пара дин.

2. Од Теразија (или Академије) до Сењака десет пара динарских;

3. од Теразија (или Академије) до Цареве Ђуприје двадесет пара дин.;

4. од Сењака до Цареве Ђуприје десет пара динарских;

5. од Цареве Ђуприје до Топчидера пет пара динарских;

6. од Теразија до Академије пет пара динарских;

7. од Монопола или Сењака до Цареве Ђуприје десет пара динарских.

б) На ирзуи Душанова улица—Славија.

1. Од купатила Петровићевог до Светосавског дома пет пара динарских;

2. од купатила до Калемегдана (до „Краља“ или „Круне“) десет пара дин.

3. од Калемегдана („Краља“ или „Круне“) до Ђумрука пет пара динарских;

имао у својој благајни готовине 7,000.000 дуката.¹⁾ —

43. Дубровник, налазећи се на земљишту неплодном и каменитом, мало је жита могао произвести на својој територији.²⁾ С тога су Дубровчани, ради своје исхране а роднијих година и ради трговинске спекулације, много извозили жита из Српске Земље и других житарских крајева и тргова: из Цариграда, Драча, Арбаније, Пуље, Анконе, Сицилије и др.³⁾ Зле последице рђавог економског стања доносиле су, да се на свету често осећала оскудице хране и глад, и Дубровник је настојао да своје грађане и људе снабде храном.

Република је плаћала чиновнике Giustizieri, који су надгледали продају хранива; а „Massari“ (млет. Ufficiali al frumento) старали се, да град увек буде снабдевен житом.⁴⁾ Особите чиновнике зване

4. од Калемегдана („Краља“ или „Круне“) до станице Савско купатило десет пара динарских;

5. од Калемегдана до железничке станице петнаест пара динарских;

6. од железничке станице до Академије десет пара динарских;

7. од железничке станице до Славије десет пара динарских;

8. од Петровићевог купатила до Славије двадесет и пет пара динарских;

9. од Ђумрука до железничке станице десет пара динарских.

7. Друштво се обвезује, да приступи ревидирању тарифе постојећих коњских трамваја по довршетку замене са електричним трамвајским колима.

8. Друштво пристаје, да се кауција за електрично осветљење може полагати у државним папирима.

9. Општина продужује дате концесије за трамвајско подужење још за пет година а концесију за електрично осветљење још за седам година тако, да трајање обојих концесија истиче 3/15 Августа 1939 год. хиљаду девет стотина тридесет девете год.

Све остале одредбе обојих уговора па и она из чл. 58 уговора о осветљењу остају и даље у важности.

Ако Безимено Друштво трамваја града Београда и за осветљење Београда пристану на ово решење, има се исто сматрати као додатак уговорима закљученим између општине београдске и Периклеса Цикоса из Милана о грађењу и експлоатацији трамваја у Београду и за електрично осветљење Београда.

Овај додатак уговора има се и код власти потврдити.

О Б Ј А В А

Суд општине града Београда, држаће оферталну лицитацију, за набавку **2000 кубних метара дрва**, за огрев основних школе и осталих општинских одељења и то:

синдикате. Република је слала у плодна места да купују жита за општински рачун.¹⁾

Чак су се поједини Дубровчани обвезивали, да ће у извесном времену довести у Дубровник уговорену количину жита.²⁾

По дубровачким књигама при увозу жита и хранива у Дубровник није се наплаћивала царина.³⁾ Странац није могао из Дубровника извести жито него само Дубровчанин и то тек по допусту кнеза и под жигом bullatum.⁴⁾ И сама општина продавала је жито; суботом и педељом могло се продавати у Дубровнику само општинско жито.⁵⁾ Дубровчани су много настојали да монополишу извоз жита из Арбаније.⁶⁾

44. У Српску Земљу Дубровчани су увозили: со, разноврсне свилене, памучне и вулене материје, златне и сребрне накитне, бисер, пошаве, готове хаљине, оружје, ба-

1) Mon. Spect. v. X. c. 241., 266—268., v. XIII. стр. 343.; v. XXIX. c. 277.

2) Mon. Spect. v. XXVIII. c. 13., 42., 51., 55., 57., 58., 60.—65., 77.—81., 83., 101.

3) Mon. Spect. v. XXVIII. c. 150., 282. — Макушев, Памят. с. 52.

4) Mon. Spect. v. XXVII. c. 62.; v. X. o. 2.

5) Mon. Spect. v. XXIX. 188. Min. Cons. 28. — Nov. 1325.quod in diebus sabbati et dominice non venditur de alio frumento, quam de frumento comunis, et haec reformatio duret donec d. comiti et suo minori consilio placuerit. —

6) Mon. Spect. v. XXII. c. 225—226.

1) Гласн. к. XXXIII. c. 221—227. — Engel, c. 163—164. — Мајков, с. 251. — Ljubić, Novci c. XXII. —

2) Дубровчани 18. Авг. 1569. г. пишу млетачкоме дужду: „Onde puo dal suo distretto ricogliere grano per un' mese dell'anno“ Starine к. XV. c. 3.

3) Mon. Spect. v. X. c. 140., 211., 249., 268., 269., 273., 274.; v. XXII. c. 225., 226., 320.; v. XXVIII. c. 57., 58., 60., 61., 175., 238.; v. XXIX. c. 9., 148., 159., 254., 269., 277., 291—292. —

4) Rad к. СП. с. 35.

1) Mon. Spect. v. I. c. 435.

2) Ljubić, Novci c. XXII.

3) Mon. Spect. v. I. c. 435; v. IV. c. 53., 102—103. — Млечани 8 Септ. 1372. г. пишу: „...metalla de Ragusio, que caricabantur super nostris galeis cum max damno nostri communis.“ — Rad к. VII. c. 212.

800 куб. метара букових. и
1200 „ мешаних, између којих
долазе Церова, Граничева и Јасенова.
Рак подношењу оферата је 26. Јула т. г.
Кауција је 1000. динара.
Ближи услови могу се видети у
канцеларији Економног одељења Суда општинског и то: радним даном од 8 до 12 пре, и од 3—6 сати после подне, а празником од 9 до 11 сати пре подне.

Од стране Суда општине града Београда
АБр. 5171. 15. Јула 1899. год. у Београду.

О Г Л А С

Према одобрењу г. Министра грађевина од 8. Јула т. г. Бр. 3312 држаће Управа града Београда јавну усмену лицитацију, у своме грађевинском одељењу, у згради општинског суда, на дан 30 Јула ове године у 10 часова пре подне за **оправку меридијанског павиљона у опсерваторији Вел. Школе.**

Предрачунска цена овога посла је 419 дин. 40 п. дин. а кауција износи 50 дин. у готовом новцу, вредећим папирима или интабулацији према закону.

Позивају се предузимачи да дођу и лицитирају.

Из канцеларије грађевинског одељења Управе града Београда, 9. Јула 1899 год. ГВр. 575 у Београду.

О Г Л А С

Према одобрењу г. Министра грађевина 6. Јула о. г. Бр. 4568. држаће Управа града Београда јавну усмену лицитацију, у своме грађевинском одељењу, у згради општинског суда, на дан 31. Јула ове године у 10 часова пре подне за **грађење дрвене капије у оградни кошутњака у Топчидеру.**

Предрачунска цена овога посла је 1413 дин. 5 п. дин. а кауција износи 150 дин. у готовом новцу, вредећим папирима или интабулацији, према закону.

Позивају се предузимачи да дођу и лицитирају.

Из канцеларије грађевинског одељења Управе града Београда, 9. Јула 1899 год. ГВр. 576. у Београду.

О Б Ј А В А

Члан 14. закона о народним школама наређује да „свако мушко и женско дете које живи у Србији, дужно је да сврши основну школу“; а члан 17. истог закона наређује, да се сва деца прирасла за школу уписују у исту у првој половини месеца Маја. —

Школски одбор, за град Београд, преко „Општинских Новина“ позвао је родитеље да своју децу до означеног рока упишу у школу. Ну, извештаји Управитеља београдских основних школа гласе, да је се до сада пријавио врло мали број родитеља, да своју децу упишу у I разред осн. школа.

Услед тога школски одбор, у својој седници од 26. Јуна о. г. решио је, да се упис ђака продужи до 1. Авг. о. г. Позивају се родитељи ђачки, да своју децу до тога дана упишу у школу, како после овога дана не би искусили законске последице. —

Упис ће вршити Управитељ школе у својој школи сваког радног дана.

Да се родитељи неби излагали трошку око набављања крштеница, школски одбор је добио од месних свештеника свију веран списак деце, која су прирасла за школу. А да би сваки родитељ могао поднети Управитељу школе при упису доказ

да је дете прирасло за школу, Школски одбор одредио је деловођу одборског, да сваког радног дана буде у канцеларији Суда Општинског од 10 до 12 часова пре подне и издаје упутнице родитељима о дораслости деце за школу, који ће с тим упутницама ићи дотичном управитељу и уписати дете у школу.

Деловођа одборски радиће у општинском суду у соби где је Економат.

Из седнице школског одбора за град Београд 26 Јуна 1899. Бр. 303.

Н А З Н А Њ Е

Решењем одбора општинског од 28. Маја о. г. АБр. 3926. а по одобрењу Управе вар. Београда одређена су ова места за дрварска слагалишта у Београду.

1., У дунавском крају на званој дорколској шијаји,

2., На шркалшишту, до марвене шијаце,

3., На савској обали, где су и сада, дрварска слагалишта. На овом трећем месту биће слагалишта све донде, док се не сагради кеј, када ће се друго, згодније одредити.

Ни на којем другом месту у вароши не могу бити дрварска слагалишта и сва, која се сада у вароши налазе, имају се до 1. Нов. о. г. преселити на једно од горе означених места.

О овоме се извештавају грађани ради знања, а дрварски трговци се позивају, да се обрате општини београдској за место на којем ће од 1. Новембра о. г. држати слагалиште за дрва и грађу.

Од суда општине Београдске, 9 Јула, 1899. год. у Београду. АБр. 3926.

руји,¹⁾ разне металне израђевине, разноврсно посуђе, стакларију, парфимерију, зачине, јужно воће, посласнице, рибу, уље, вино, особито малвасију, вино мало боље врсте.²⁾

45. Трговински предмет, који су Дубровчани поглавито увозили у Српску Земљу и од кога су имали сразмерно највеће користи (трећину прихода) била је со. У XV. в. рачунало се, да Дубровник има само од соли 40.000 дуката.³⁾ у времену пада Дубровачке Републике приход од соли износио је 20.700 грошева.⁴⁾ Велика потрошња соли у Српској Земљи да се протумачити тиме, што је Српска Земља била раг excellence сточарска земља, па су за крмљење стоке биле потребне велике количине соли. На основу неких старих уговора, Дубровчанима тако драгоцених, со се справљала само на четири места: на ушћу Неретве код Габеле, у Дубровнику, Кошору и у Светом Србу на Бојани. Дубровчани су саревњиво гледали да се у Приморју не подигну нове сла-

нице на другом ком месту. Па када би се у Приморју подигла која сланица изван поменутих места, одмах би се стварали заплети и Дубровчани, позивајући се на раније стечена права и уговоре, успевали су да у српском приморју буду само оне четири. —

Уговарајући са српским владоцима Дубровчани су истицали у трговинским уговорима као знамениту тачку, да се неће у Приморју подићи ни која нова сланица или трг.¹⁾

Краљ Твртко на згодном месту у жупи Драчевици подигне градић Св. Стеван и намеравао да ту подигне сланицу и сони трг (и тзвн крше рикло краљевско ми поставити сланицу и да кудет тргљ соли продавања)²⁾; али Дубровчани на основу старих уговора успеше 1382. г., да се краљ остави те своје намере.³⁾ Сандаљ хтеде подићи сланице на Суторини, те да српски власи долазе у Нови за со, али га Дубровчани умолише да то не чини.⁴⁾ Али то Турци, по заузећу Херцег-Новога, учинише: подигоше у Новоме сланице и сони трг. Приход са новског трга одлазио је у

султанову касу. Противу овога Дубровчани протествоваше и најзад успеше, да султан Бајазит II у марту 1483. г. нареди, да се на новском тргу продаје само дубровачка со.¹⁾

Со је, дакле, била главни приход Дубровачке Републике. Дубровник је монополисао продају соли српским крајевима од Дрина до Неретве, Жупи, Драчевици, Конавлима, Требињу, Врму, Рудинама, Хуму, Босни.²⁾ Искључиву продају соли Босанцима Дубровчани су имали и за време Турака.³⁾ У јесен 1411. г. неки страни људи беху довели соли под Нови и продали је Новљанима и Дубровчани тражише од Сандаља, да се казне они који допустише ту страну продају соли.⁴⁾

У почетку XIV. в. ко донесе соли на дубровачки трг, морао је доведену со продати само Општини.⁵⁾

(Наставиће се)

¹⁾ Mon. Spect. v. XXVIII. c. 198. Ragusa, Cons. Rogat. 1379. 28 Febr. de donando regi Bossinae de pulvere bombardarum libras X.

²⁾ Н. strassen c. 59. — Мијат. Ист. с. 134. — Мајков с. 248., 346—347. — Гласн. XXXVIII с. 98—127. — Rad к. VII. с. 184. к. XV. с. 47.; к. CXXIX. с. 100., 117., — Макуш. Исслѣд. с. 18—20 (Диверсии).

³⁾ Rad к. V с. 163.

⁴⁾ Макуш. Исслѣд. с. 24.

¹⁾ Mon. Serb. с. 203—208, 266.—269.

²⁾ Јб. с. 200—202.

³⁾ Јб.

⁴⁾ Пуцић, Спом. к. I. с. 11.

¹⁾ Mon. Serb. с. 474—475, 527—529.

²⁾ Mon. Serb. с. 38. — Mon. Spect. v. XIII. с. 183—184. Гласн. к. XXVIII. с. 83—87.; к. XXVI. с. 188—189.

³⁾ Starine к. XIII. с. 95.

⁴⁾ Пуцић, Спом. к. I. с. 107.

⁵⁾ Mon. Spect. v. XXIX. с. 12—14., 141., 447., 150.